

Bergvesenet

Postboks 3021, N-7441 Trondheim

BV 6475
Rapportarkivet

Bergvesenet rapport nr 6475	Intern Journal nr	Internt arkiv nr	Rapport lokalisering	Gradering
Kommer fra arkiv Folldal Verk AS	Ekstern rapport nr	Oversendt fra	Fortrolig pga	Fortrolig fra dato:
Titel Uttalelser om forekomster - Tverrfjellet ved Hjerkin og Næverhaugen jernmalmfelt				
Forfatter A. Kvalheim Karl Ingvaldsen		Dato År 1952	Bedrift (oppdragsgiver og/eller oppdragstaker)	
Kommune Dovre	Fylke Oppland	Bergdistrikt	1:50 000 kartblad 15193	1:250 000 kartblad Roros
Fagområde	Dokument type	Forekomster (forekomst, gruvefelt, undersøkelsesfelt) Tverrfjellet Hjerkin		
Råstoffgruppe Malm/metall	Råstofftype Cu			
Sammen drag, innholdsfortegnelse eller innholdsbeskrivelse Tre brev om malmfunn på Tverrfjellet. Funnet ble meldt til Lensmannen i Lesja 16/7 1952. Konklusjonen er at feltet bør undersøkes nærmere. Et av brevene inneholder en uttalelse fra Karl Ingvaldsen til fylkesmannen i Sør-Trondelag ang. konsesjon til Folldal Verk A/S på Tverrfjellforekomsten.				

*Mjølhusen.
Hottatt av bergmester
A. Kvalheim 10/3. 59.*

Rapport

over

Malmfunn i Tverrfjellet ved Hjerkin.

Historik.

Dette malmfunn er gjort av Johan Hjerkin som paa undertegnedes tilraading anmeldte det til Lensmannen i Lesja 16/7 1952.

Det er saaledes et av de nyeste malmfunn som er gjort i disse trakter.

Underskrevne synfor malmfunnet sammen med eieren Johan Hjerkin og Disponent August Musæus i August 1952.

Beliggenhet.

Malmfunnet er beliggende i Tverrfjellet ved Hjerkin ca. 2 Kilometer i nordvestlig retning fra Hjerkin jernbanestasjon, på vestsiden av jernbanelinjen. Korteste vei ned til jernbanelinjen er ca. 1,8 Km.

Höiden over havet er ca. 1200 meter. Malmfunnet ligger i fladt terreng med jevn holdning nedover mot jernbanelinjen, som her ligger i en höide over havet paa ca. 1000 meter.

Geologi.

Malmfunnet og malmfjellet viser seg i dagen i store jernhattdannelser og jernoker som dækker en sone paa flere hundrede meters længde og op til 30 - 40 meters bredde. Saavel jernhattdannelsene som jernokeren stammer fra Kis i fast fjell. Fjell er ikke å se i nærheten. Fjellet er forövrigt dækket av tykke lag av jord, grus, sand og moræne.

Nærmere beskrivelse av forekomsten.

Överst oppe i Tverrfjellhögda mot vest opptræder en stor grop i morænen med grus og stein paa begge sider. Gropa er ca. 60 meter lang og ca. 10 & 14 meter bred i bunden. Se fig. I

Øverst i bunden av Gropa A sees moræne og grus. Bredden her er ca. 10 meter. I det nedre parti av Gropa anstår en betydelig jernhatt med en synlig bredde av ca. 14 meter.

Jernhatten.

fortsetter nedover bakken, men er dækket av løse jord og gruslag.

Jernoker sees nedover bakken under jordlaget.

I Jernhatten i den nedre del av gropa er der en større åpning eller hull som fører ned i undergrunnen.

Kastes en stein ned i hullet, tar det flere sekunder, før den høres å nå ned til bunden av hullet. Hullet må derfor være flere meter dypt. Det gaar i kompakt jernhatt så langt ned en kan se nedover hullsiderne.

Vannet i Gropa

forsvinner nedover hullet og kommer op i dagen ca. 165 meter lenger nede i bakken som et oppkomne nede paa flaten.

Der må saaledes være en åpning i undergrunnen for vannet, og da åpningen eller hullet går i jernhatten oppe i gropa, synes det være rimeligst at slutte, at jernhatten fortsetter nedover bakken under overdækket og danner åpning for vannet like ned til oppkommet paa flaten ca. 165 meter fra hullet i jernhatten i Gropa.

Jernhatten, som er rester av kisser, tyder derfor med stor sansynlighet paa at kisserne må finnes i dette parti langs denne 165 meter strekning nedover bakken.

Ved vannoppkommet nede paa flaten er et stort område, som er dækket av jernoker i et tykt lag. Dette område er øverst ca. 40 meter bredt, og nederst har det en synlig bredde av 30 meter. Lengden av området er ca. 245 meter.

I enkelte partier ser det ut til å være større sammenhengende jernhatt, men løse jordlag dækker over saa det er ikke mulig å beskrive størrelsen av jernhattpartiene her.

Jernokeren

er dels grus og melfornig dels i orter og bønneform og dels i større klumper. En del av okeren synes være utføllt av jernholdig vann, som har oppløst kisen og er utføllt paa vanlig

vis, når vannet er kommet op i dagen.

I nærheten er funnet forsteininger av store trærøtter. Her må derfor i gamle dage ha vokset stor skog. Skogen er nu helt borte. Malnfeltet ligger over skoggrensen. Et lite stykke nedenfor vannoppkommet forsvinner igjen vannet ned i undergrunnen.

Vannet kommer ikke frem i dagen lenger nede i bakken. Det må derfor være avløpsåpning for vannet i undergrunnen. Det ligger derfor nær å anta, at vannet må følge avløpsåpninger i undergrunnen, som gaar over kissonen videre ned over bakken.

Bakken er i dagen tørr og helt overdøkket av jord og løse masser. Bare her og der sees jernhattpartier eller partier med oker.

Lengden (samlet)

av det i dagen synlige jernhatt og oker-førende parti er ca. 470 meter. (Se skissen). Det synes være mulig at lengden kan være større end den utstrekning man kan se i dagen.

Lenger nede i feltet finnes et mindre område hvor der ligger større og mindre okerstykker.

Disse okerstykker synes imidlertid å være ~~helt~~ tilført hit av is eller vann, da de ligger løst over mortanemassene. Dette må dog nærmere undersøkes, og det må kunne bringes paa det rene hvorfra disse okerstykker stammer.

Dette felt av jernhatt og oker har saaledes en meget betydelig utstrekning efter lengden, og likesaa en meget anseelig bredde.

Jernhalten og okeran

stammer fra kis, derom kan der ikke være nogen tvil.

Malnfeltet har derfor krav paa, at bli grundig undersøkt.

Det synes være mulighet for at her kan der finnes et drivverdig kiefelt, og denne mulighet har krav paa videre grundig undersøkelse.

For å bringe mere klarhet i dette spørsmål synfor chefen

for Geofysisk malmundersøkelse Hr. Haakon Brækken og underskrevne malmfeltet i Tverrfjellet den 2/11, paa min anmodning.

Hr. Brækken fandt feltet betydelig og meget interessant og vel verd å bli undersøkt.

Vi blev enige om at det første omraade som her bør maales, er en sone paa ca. 400 meter paa hver side av feltets langedeustrekning, altsaa en bredde av ialt 800 meter. Længden vil bli ca. 2000 meter, hvilket gir et område av

$$2 \times 0,8 \text{ Km} = 1,6 \text{ Km}^2.$$

Brækken nevnte at dette vilde koste ca. 15 000 kroner, og arbeidet ta ca. 3 uker.

Gir den geofysiske måling gunstige resultater, vil det bli nødvendig å foreta diverse diamantboringer i fjellet paa de punkter som har nest krav paa videre undersøkelser. Er resultatene gunstige, må der endelig utføres de for produksjonen og driften nødvendige tilrednings og oppfaringsarbeider som tiltrænges for eventuell drift og produksjon.

Omkostningerne for disse videre undersøkelser, tilredning og opfaring for produksjonsdrift med nødvendige anlegg, kan for tiden ikke angives, da de vil være avhengige av resultatene av de geofysiske målinger m.m.

Disse senere omkostninger vil avhenge av de arbeider, anlegg og undersøkelser, som blir nødvendige å utføre og tilpasses maalingsresultaterne i art og størrelse, saaledes forholdene tilsiger.

Dette gjelder eventuelle røskninger, videre diamantboringer, skakt og ortdriving, samt alle de andre forberedende og tilretteliggende arbeider og anlegg for eventuell produksjonsvirksomhet.

Disse områder paa vestsiden av jernbanelinjen har hidtil ikke vært undersøkt og ikke paa-aktet, før jeg blev oppmerksom på dem under krigen. Det eneste kjente klsfunn i dette området vest for jernbanelinjen, ligger oppe i høidene nord for Vålåsjøen.

Øst for jernbanelinjen over Dovre har vi klsfelter i

Grimsdala, Gautstigen, Heintjønbfeltet, Elgsjøfeltet, Vårstigen og Drivdalsfelterne.

De geologiske forhold vest for jernbanelinjen i dette omraade skulle være like gunstige for kislefunn, som paa Østsiden av banen.

Tværrfjellfeltet

ligger meget gunstig til for transport. Avstanden til jernbanelinjen er 1,8 Km. Til Trondheim har jernbanen en lengde av 171 Km.

Kraft kan skaffes til eventuell drift fra Aurakraften, som ogsaa skal nyttes til drift av Dovrebanen.

Konklusjon.

Jernhattdannelserne og okerforekomsterne i Tværrfjellfeltet ved Hjerkin har en størrelse og utstrækning, som er meget sjelden å paatreffe i våre kisleforekomster.

De stammer ganske sikkert fra forvitret kis i fast fjell. Malmfeltet har derfor krav paa å bli nærmere undersøkt.

Jeg maa paa det aller bedste tilraade at dette felt blir nærmere grundig undersøkt.

Trondheim 6/11 1952

A. Kvalheim
Bergmester.

Bil. 1

Vedlagt skematisk planskisse av 6/11 -52
supplert med utmåls punkter fra 17/8 -56.

Trondheim, den 5. august 1958.

Herr fylkesmannen i Sør-Trøndelag,
T r o n d h e i m .

Tverrfjellforekomsten ved Hierkinn.

Med fylkesmannens ekspedisjon av 31.7.58 er jeg oversendt Industridepartementets brev av 23.7.58 til herr fylkesmannen vedlagt søknad fra Folldal Verk A/S av 18.11.57 ved adv. Trygve Normann, brev fra Bergmester Aasgaard til Folldal Verk A/S av 2.11.57, Folldal Verk's brev av 8.5.58 til Industridepartementet og et kart over konsesjonsfeltet i 1:100.000.

Fylkesmannen har anmodet meg om en uttalelse til Industridepartementets spørsmål om å stille det vilkår for et eventuelt forhåndstilsagn om konsesjon til Folldal Verk A/S på Tverrfjellforekomsten at produksjon her skal begrenses til å erstatte selskapets produksjon i Folldal.

Jeg vil bestemt fraråde at vilkårene for konsesjon inneholder en slik begrensning som vil komplisere såvel forberedelsene, som reisingen og driften av et nytt grubeanlegg.

Produksjonens størrelse vil til enhver tid være avhengig av en rekke variable faktorer, f.eks. marked, konjunkturer, malmverdi(gehalter), teknisk utvikling og aktuelle malmreserver.

En begrensning i konsesjonsvilkårene av denne art anser jeg også som unødvendig og jeg kan tenke meg at bestemmelsen om den blir gjort gjeldende, muligens må oppheves etter en viss tids praktisering.

Med hilsen

Karl Ingvaldsen

Vedlegg i retur.

6/11-57

KI/KS

2101/1957 B.AH.

Trondheim 19. november 1957.

Det Kongelige Departement for Industri og Håndverk
Dronningens gt. 15
Oslo

Ang.: Høverhaugen jernmalmfelt.

Med departementets brev av 6. ds. har jeg mottatt rapport av 11/6 1938 ved Fredrik Mogenssen over undersøkelser foretatt i ovennevnte felt april/mai s.å.

Høverhaugen jernmalmfelt har vært gjenstand for undersøkelser flere ganger siden 1870-årene, (O. Gumbelius, O.A. Corneliusen bl.a.) likesom professor J.H.L. Vogt har beskrevet feltet ganske inngående. (NGU's serie nr. 3 og 51) Feltet har totalt meget stor utstrekning, men maktigheten er som regel liten. Malmen kan karakteriseres som en kvartsrandig jernmalm med noe mere hematit enn magnetit. Jerngehalten er vel 30 % og fosforinnholdet er midlere ca. 0.2 %. Det vil ses av Mogenssens rapport at tonnasjen i den fornemste del av feltet er 2/3 mill. tonn.

Det første spørsmål i departementets brev:

"Om det må anses at Høverhaugen jernmalmfelt er tilstrekkelig undersøkt til at man kan si man kjenner forekomsten", vil jeg besvare med ja, idet det synes som de hittil utførte undersøkelser gir tilstrekkelig grunnlag til å bedømme forekomstens dimensjoner, kvalitet og betydning.

Det andre spørsmål: "Om staten bør sikre seg denne forekomst", vil jeg besvare med nei. Høverhaugen jernmalmfelt kan neppe betraktes som noensærlig aktuell malmreserve. I alle fall synes feltene ikke å betinge noen som helst høy pris.

Med hilsen,

Innløst.

1 rapport i retur.

Karl Torgvaldsen

Ad. Nauruhäagen jummakorf, dept. blus av 6.11.57.

1100 av 7.500 utgitt feltet.

60 km til Nordø

En østet side av Gravelvann til Nordnøtten øst

Jordbær - Bjørn bær forsen - Brunvæli = 11 km.

D. Alga. kem. analyse.

Maxmor / Lys kr. analyse / Ap. analyse, Kvikvort etc.

Ørnskj analyse 42.65 Fe (3:2 = kem: mængde). 70.42 FeO₂
0.25% P.

Kvartsanalyse.

Areale 8100 m², utg. gj. 40 m. 160 m over vannet bords.

Volum analyse 978.000 m³, Formasi 3.5-kt. 2.26 m b.

Grøthalt: 24.9 Fe, 50.02, P = 0.24.

E. Syddiskke apatit analyse.

a) Fe: 28.5 Fe 0.4% S 1.58% P.

8.800 m², melst. 80 m 9.5 m, 160 m bords.

Volum: 891.000 m³. 370,000 tonn 2.26 m tonn.

Fe 26.8 - 0.85
1.2 P.

b) Grøthalt: 28.5 Fe - 0.4% S - 1.26 P.

areal 1800 - 80 m 160 m, Vol. 144.000 m³ 50.8.

Nordvestlin
Ap. analyse

227 kg analyse opredet og Fordelt.

Ugve: 61.1 Fe - 0.045 P

Ugve: 63.1 - 0.157 P.

Grindal - Ravnin 1920

Det. sigt kom. 71.0 Fe - 0.008 P.

15 m analyse pr ai. 420 tonn tonn = alle 378.000. analyse.

Algevit-kemalt km. 170.000 tonn.

Gravimanalyse 30.4. 170.000.

Opredning 30.4. 700.000.

Kraft

Forster

Bare gullt km 100.000.

Forster km 100.000.

30.4. 2.500.000.

Konklusjon:

ad 1. Ja.

ad 2. Nei.

Present
Nauruhäagen, 11.6.1978
Fredrik Nauruhäagen.